

HAESE (D') (*Jozef-René*), Pricster van het bisdom Gent, aalmoezenier van de « Société du Chemin de fer du Congo belge » (Herzele, 2.11.1869 — Donk, 22.5.1946). Zoon van Kamiel en van Schollaert, Catharina.

Vóór hij naar Afrika vertrok was Jozef D'Haese leraar aan het Sint-Jozefcollege te St-Niklaas.

Tijdens de periode van de in aanbouw zijnde spoorweg Leopoldstad-Matadi, maakte graaf Hippolyte d'Ursel zich voortdurend bezorgd over de godsdienstige behoeften van de talrijke christelijke werklieden. Op zijn initiatief werd door de Compagnie een hospitaal gebouwd te Kinkanda, terwijl hij tevens de fondsen inzamelde, nodig voor de constructie van een kerk en een pastorie te Matadi. Van Mgr Stillemans, bisschop van Gent, bekwam hij zelfs dat deze beroep deed op zijn priesters om de werklieden van de spoorweg met alle geestelijke steun bij te staan.

De zeven priesters die aldus naar Afrika vertrokken waren Octaaf d'Hooghe, Jan Janssens, Ange Buysse, Emiel Behiels, Armand Bert, Philippe Janssens en Jozef D'Haese. Zij stichtten de missie van Matadi.

Jozef D'Haese vertrok op 7 maart 1897 naar de Onafhankelijke Congostaat, in gezelschap van Emiel Behiels en een paar zusters-franciscanen. In Afrika zien we Jozef D'Haese zijn priesterambt vervullen te Matadi en in verschillende langs de in aanbouw zijnde spoorlijn gevestigde posten. Hij was ook geruime tijd directeur van de zusters van het hospitaal te Kinkanda.

Van de hogergenoemde priesters bleven Emiel Behiels en Jozef D'Haese het langst in Afrika, namelijk tot aan het beëindigen van de werken aan de spoorweg en de overdracht, op 11 april 1899, van de Missie van Matadi aan de Eerwaarde Paters Redemptoristen.

Tijdens hun verblijf in de Onafhankelijke Congostaat leverden de priesters van het bisdom Gent schitterend werk, 193 Blanken werden christelijk begraven en 183 onder hen ontvingen de HH. Sacramenten der stervenden: 865 meerderjarigen ontvingen het H. Doopsel. Van 1898 tot april 1899 deden 47 volwassenen hun plechtige H. Communie in de kerk van Matadi, terwijl in het hospitaal van Kinkanda, tijdens de periode van juli 1892 tot mei 1899, ongeveer 700 zieken door de zusters werden verpleegd.

Tijdens de algemene vergadering van de « Compagnie du Chemin de fer du Congo » gehouden te Brussel op 19 januari 1898, bracht majoor Thijs een warme hulde aan de priesters van het bisdom Gent. Te dier gelegenheid liet hij zich uit in de volgende bewoordingen: « Aux heures tristes, les prêtres à idées larges, animés d'un grand esprit de charité, qui ont été envoyés à Matadi par Mgr Stillemans, ont vraiment soutenu le moral de nos agents... ».

Na zijn terugkeer uit Afrika werd Jozef D'Haese benoemd tot vikaris te Moerzeke. Hij overleed te Donk, op 22 mei 1946.

Jozef D'Haese was ridder in de Orde van Leopold II en drager van de Herinneringsmedaille van Congo.

18 december 1956.

[F. D.]

R. Bonnaerens.

La Rev. col. belge, Brux., 3e année, n° 69, 15 août 1948, p. 539. — *Les Vél. col.*, Brux., 18e année n° 9, septembre 1946, p. 31. — *A nos Hér. col. morts pour la Civ.*, Brux., Ligue du Souvenir congolais, 1931, p. 246. — Rinchon, D., *Les missionnaires belges au Congo*, Aperçu historique 1491-1930. Brux., Édition de l'« Expansion belge » 1931, p. 29. — Van Wing, J. et Goemé, V., *Ann. des Miss. cath. au Congo belge et au Ruanda-Urundi*, Brux., Édition Universelle, 1949, p. 404. — Janssens, Ed. et Cateaux, A., *Les Belges au Congo*, Anvers, impr. J. Van Hille-De Backer, T. 3, 1912, p. 1135. — Stillemans, A. et Béthune, L., *Les missions catholiques de l'E. I. C. au Congrès de Malines*, Brux., J. Goemaere, 1891, 13 p.